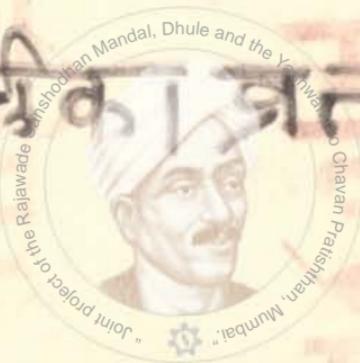

क्र. ६०

हरताली का व्रतः

संस्कृत

(1)

॥ अथहरितालिकाब्रतकथारं भासः ॥ हेरं व ॥

"Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chhatrapati Sanskruti Pralishthan, Mumbai."

(2)

कथा श्रीगणेशायनमः श्रीगौरीहराभ्यांनमः अथहरितालिकाकथारभः
१ मंदारमालांकुलितायकायेकपालमालांकिनशेरवराय दिव्यांबरायेच
चदिगंबरायनमःशिवायेचनमःशिवाय ३ पार्वत्युवाच कैलासशिरव
रेरस्येगौरीष्टुतिशंकरं उह्याङ्गुष्ठांकथयस्वमहेश्वर २ स
वेष्टिंधर्मसर्वस्यमत्पायासंमहत्कलं प्रसन्नोमेयदानाथतथ्यन्नहिममा
ग्रन्तः २ केनत्वंहिमयाप्राप्तस्तपादानंत्रतादिना अनादिमध्येनिधनोभ
ताचैवजगलभुः ३ ईश्वरउवाच भृणुदेविप्रवस्थामित्रतानांत्रतमुत्त
मं यज्ञोप्यममसर्वस्वंकथयामितवप्रिये ४ यथाचोडुगणेन्द्रोग्रहा राम
णांभानुरेवन्न वर्णानांचयथाविप्रोदेवानांविष्णुरुत्तमः ५ नदीषुच १

(2A)

यथागंगापुराणानांतुभारतं वेदानांचयथासामद्विद्याणांमनोयथा
 ६ पुराणं वेदसर्वस्वमागमेनयथोदितं एकाग्रेणशृणुष्वैतद्यथादृष्टं पुरा-
 तनं ७ येनपुण्यप्रभावेनप्राप्तमधीमनं मम तत्सर्वं कथयिष्येहंत्वं मम प्रे-
 यसीयतः ८ आदेमासि सिते पक्षेतटीयाहस्तसोमयुक् तद्बुधानमाचे-
 णसर्वपाप्येः प्रमुच्यते ९ शृणु देवित्यापूर्वं यद्वतं चरितं महत् तत्सर्वं क-
 थयिष्या मिथ्यावृत्तं हिमाचले १० पार्वत्यवाच कथं कृतं मयानाथ ब्र-
 तानामुत्तमं ब्रतं तत्सर्वं श्रोतुमित्त्वा मित्त्वकाशानं हेश्वर ११ ईश्वरउवा-
 च आसीत्तत्रमहादिव्यो हिमवान्जगउत्तमः नानामूर्मिसमाकीर्णोना-
 नाद्वमसमाकुलः १२ नानापक्षिसमायुक्तोनानामृगविचित्रितः यत्र

(3)

हरिता० यत्रदेवाः सगंधर्वाः सिद्धचारणगुद्यकाः १३ विचरंतियथादेविगंधर्व
 २ धनिसंकुलं स्फाटिकैः कांचनैः शंगेर्मणिवैद्यर्यमूषिणैः १४ मुंजेर्लिख
 निवाकाशं सुहृदोमंदिरंयथा हिमेनसहितोनित्यंगाध्वनिविनादि
 तः १५ पार्वतित्वंतवबाल्येषरमाचरतीतपः अब्द्धादशकुंडेषिधूम्
 पानमधोमुखी १६ संवत्सरंचतुःषष्ठिः पक्षपर्णशनंकृतं हृष्टाताते
 ततत्कष्टचिंतयादुःरिवतोभवत् १७ कस्मैदेयामयाकन्याएवंचिंतातु
 रोभवत् तेऽदेवांबरतः प्रासोब्रह्मपुत्रसुधर्मवित् १८ नारदोमुनिशार्दू
 ळः शैलपुत्रीदिवृक्षया दत्ताध्येविष्टरंपाद्यनारदायोक्तवान्निरिः १९ राम
 शैलउवाच किमर्थमागतः स्वामिन्वदस्वमुनिसत्तमः महाभाग्येन सं २

(3A)

धरं

प्राप्तं वदा गमन सुन्नतम् २० नारदउवाच शृणु शोलेंद्रमेवाक्यं विष्णु नाम्रेषि
तो स्मय हं योग्यं योग्या यदात्म्यं कन्या रत्नमिदं त्वया २१ वासुंदेव संमोना
स्ति ब्रह्म विष्णु शिवादिषु तस्मै देव्यान्याकन्या अत्रार्थे संमतं मम २२
गिरिरुवाच वासुंदेवः स्वयं देवः कन्यां प्रार्थयं ते यदि तदाम आप्रदात
व्याख्या दागमन गोरवात् २३ इत्येवं गदितं श्रुत्वा तस्य त्वं तर्दधे मुनिः य
योषीतां बरैशंखचक्रगदाधरं २४ कुतांजलि पुटो भृत्यामुनीं द्रिस्तं ब
भाषत नारदउवाच शृणु देवम् वत्कार्यं विवाहो निश्चिन्तस्त्व २५ हि
मवांस्तु न दागोरी मुवाच वचनं मुदा दत्ता सित्वं मया पुत्री देवाय गरुडध्वंजे
२६ श्रुत्वा वाक्यं पितुर्देवी सरिवभिः सहिता वनं सिंहव्याघ्रमृगेव्याप्तं

(4)

३० क० त्रिसुसासिनिर्जने ३१ सरव्युवाच किमर्थं दुःखितादेविकथयस्वममा

३२ ग्रतः यतोभवत्यभिहितं करिष्येहं न संशयः ३३ पार्वत्युवाच सरिविशृणु

मम प्रीतामनोभिलषितामम कपदिनं च भर्तारं करिष्येहं न संशयः ३४

एतन्मेचिंतितं कार्यं तातेन कृतमन्यथा तस्माद्देह परित्यागं करिष्येहं मग्नि

प्रिये ३५ पार्वत्यावचनं श्रुत्वानीतामित्यं महद्वनं पितानिरीक्षणामासहि

मवांस्तु गृहेण्टहे ३६ केननीतामिमे उत्तीदेवदानवकिन्नरैः नारदायकृ

तं सत्यं किंदास्येगरुडध्वजे ३७ इत्यवंचित्याविष्टो मूर्डितो निपपात

ह हाहाकृत्याप्रधावंतिलोकास्तेगिरिषुंगवं ३८ ऊतुर्गिरिवरं सर्वम् हेरं व

र्ढो हेतुं गिरेवं द गिरिकुवाच उःखवस्य हेतुं शृणुत्कन्यारत्नं हनं मम् ३९

न जाने क्षमता पुत्री के न दुष्टे न वाहता

(A)

द्वावाकाल सर्पण सिंहव्याघ्रे यवाहता॑ ३४ चक्रं पेशोक संतसो वाते नैव
 महान रुः गिरि वज्राहू नं आस्तदानेकनकारणात् ३५ सिंहव्याघ्रे श्रभ
 लुके रहि भिः सहितं स्वयं त्वं चापि विपिने धोरे ब्रजं ति सरिविभिः सह ३६
 त्वं दृष्टान दीर्घ्यां तत्त्वे च महागुहां तां प्रविश्य सरवीकार्थमन्त्वं भोगवि
 वर्जिता ३७ संखाप्य वालुका पिंडं पार्वत्या सहितं मम यानृतीया भाइ पंदे
 हस्तनक्षत्रं संयुता ३८ त्वं वादित्रगति न गंत्वा जागरणं कृतं तेन ब्रतप्रभा
 वेन आसनं च लितं मम ३९ संप्राप्तो हंतदात्वयत्वं सरिविभिः सह प्रस
 न्नो स्मिमया प्रोक्तं वरं ब्रह्महि वरानने ४० पार्वत्युवाच यदि देव प्रसन्नो
 सि भर्ता भवतु मे हरः तथे लुक्ष्मा तु तां देविकै लासं पुनरागतः ४१ ततः०

(5)

हरिताकः प्रभांतेसंप्राप्तेनद्यां सर्वं विसर्जितं पारणं तु कृतं तत्र सरव्या सार्धं त्वया
 ४ शुभं ४३ हिमवान् पितं देशमाजगाम वनं घनं च तु राशा निरीक्षसु
 विद्धि लः पतितः पुनः ४४ दृष्ट्वा तत्र नदीतीरे प्रसुप्तं काहूयं उथाप्यो कन्य
 त्संगमारोप्य रोदनं कृत बान्निरिः ४५ सिंहव्याघ्रादि भल्लुक वर्णे दुष्टे
 कुतः खिता पार्वत्युवाच शश्पुत्रात् मया ज्ञातं त्वं दास्य सीश्वराय मां ४६
 न दन्यथा कृतं तात तना हं वनमागता ददा सितात् यदि मार्मीश्वराय तदा
 गृहं ४७ आगमिष्या मिनै वै च दिहखास्या मिनि श्वितं तथे लुक्ता हिम
 वतानीता सित्वं गृहं प्रति ४८ पश्चाद्वत्तात् मस्माकं कृत्वा वै वाहिकीं क्रि राम
 यां तेन ब्रत प्रभां वेन सोभाग्यं साधितं त्वया ४९ अद्यापि त्रितराजसु ४

(5A)

नकस्यापिनिवेदितः नामास्यब्रतराजस्यशृणुदेवियथाभवत् ५० आ
लिभिर्हरितायस्मान्तस्मात्साहरितालिका पार्वत्युवाच नामेदंकथितं
तस्यविधिंवदममपभी ५१ किंउष्यंकिफलंचास्यकेनचक्रियतेब्रतं॥
ईश्वरुवाच शृणुदेविविधिवद्येनारीणांब्रतमीहृशं ५२ करिष्यसि
प्रयत्नेनयदिसोभाग्यमिछसि तोरणादिप्रकर्तव्यंकदलीस्तंभमंडितं ५३
आलाद्यपदृवर्णेसुनानारत्नविचित्रितैः चंदनेनसुगंधेनलेपमेहृह
मंटपं ५४ शंखंकेरिमदंगेसुकारयद्वक्तनिस्वनैः नानामंगलगीतं
चकर्तव्यंममसम्मनि ५५ रुद्रापयद्वालुकालिंगं पार्वत्यासहितंमम॥
पूजयेद्वक्तुपुष्येश्वगंधधूपादिभिर्नवेः ५६ नानाप्रकारैनैवेद्यैःपूज

(6)

हरि० क० ये जागरुकं चरेत् नारिकेले ५ पूर्ण फले र्जंबीर्वकुले स्तथा ५७ बीज
 ५ पूर्स्त्रनारिगै४ फले श्वान्त्ये श्वभृतिशः क्रतुकालो इवै भूरिमकारे ५
 कं दमूलं के: ५८ धूपादिगंधे श्वत्रया मंत्रेणानेन पूजयेत् नमः शि
 वायशांताय पञ्चक्राय शूलिने ५९ नंदिष्टुंगिमहाकालगुणयुक्ता
 यशं भवेत् शिवायै हरकांताय प्रकृत्ये स्तृष्टिहतवे ६० शिवायै सर्वमां
 गल्ये शिवरूपे जगन्मये शिवं कल्याणं देनि ल्यं शिवरूपे नमो स्तुते ६१
 शिवरूपे नमस्तु अयं शिवायै सततं नमः नमस्तेब्रह्मरूपे ल्ये जगद्भाव्ये
 नमो नमः ६२ संसारभय संतापात्राहिमां सिंहवाहिमि ये नकामेन राम
 देवित्वं पूजिता सिंहश्वरि ६३ राज्यसौभाग्यसंपत्तिर्दहिमामंवपा ५

(6A)

र्वति मंत्रेणां नदे वित्वा षूजयित्वा मया सह ६४ कथां श्रुत्वा विधाने न
द्यादन्तं च भूरिशः ब्राह्मणं प्रयोगथाशत्यादेयावस्त्रहि रप्यगः ६५
अन्ये प्रयोगी यते भूरिस्त्रीणां षूष्यणादिकं भर्त्री सह कथां श्रुत्वा भक्ति
युक्ते न चेत सा ६६ कुत्ताव्रते शवं दे विसर्वपोषे ५ प्रमुच्यते सप्तज
न्म भवेद्राज्यं सोभाग्यं चेव वर्धते ६७ तृतीयायां नुयानारी आहारं
कुरुते यदि सप्तजन्म भवेदं ध्योवेधव्यं जन्मजन्मनि ६८ दारिङ्गं पुत्र
शोकं च कर्कशादुःरवभागिनी पञ्च्यते नरं केऽयोर्नोपवासं करोति या ६९
राजते कांचने ताम्रैवेणं वेवाथ मृत्युं भाजने विन्यसेदन्तं सवस्त्रफलद
क्षिणं ७० वायनं हि जवर्णाय द्यादं ते च पारणं एवं विधं या कुरुते च ना

हरि० कथा रीत्यासमानारमंतेष्वभृता भोगाननेकान्मुविभुज्यमानासायुज्यमंते
लभंतेहरेण ७१ अश्वमेधसहस्राणिवाजपेयशतानिच कथा श्रवणमा
वेणतस्यलंप्राप्यंतेनरैः ७२ रात्नेकथितंदेवितवांगेब्रतमुत्तमं कोटि
यज्ञकृतंपुण्यमस्यानुष्ठानमावतः ७३ इति भविष्योन्नरपुराणे हरिता
लिकाब्रतकथा समाप्ता श्रीगिरिधरार्पणमस्तु हरयेनमः ३ श्रीरुक्मि
णीयांडरंगार्पणमस्तु शंके १८०० सर्वजिन्नामाद्वेश्रावणकृष्णाष्टम्यां
भृगाविदं पुस्तकं संगृहीतं स्वार्थं परार्थं च लेखकपाठकयोः शुभं भ
वतु माघासभधञ्चेन सिगिपं नवांडंते श्रीगणपतेर्पणमस्तु ४८
यादृशं पुस्तकदृष्टानादृशं लिखितं मया यदिशुद्धमशुद्धं वाममदोषोनविद्यंते

(२)

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com